

Большая перемена

Издается с декабря 2005 года

Выпуск №159 (февраль, 2023)

Газета Государственного учреждения образования «Средняя школа №2 г. Калинковичи»

МОВА – ТВЯЯ АДМЕТНАСЦЬ

**Толькі праз родную мову
чалавек можа стаць
беларусам, бо ў ёй хімія і
фізіка, гісторыя і батаніка,
эканоміка і культура таго,
што называеца нацыяй,
народам.**

ЯНКА СІПАКОЎ

«НЕ ПАКІДАЙЦЕ Ж МОВЫ НАШАЙ БЕЛАРУСКАЙ...»

24 год запар мы адзначаем Сусветны дзень роднай мовы. Балюча ўсвядамляць, што мы гаворым пра родную мову адзін раз на год. І то пра мову, а не на мове. А чаму не гаворым на ёй кожны дзень? Што нам перашкаджае?

Нікога даўно не здзіўляе той факт, што мы, беларусы, амаль не гаворым на сваёй мове. Яе, як рарытэт, паклалі на паліцы разам са слуцкім паясам і дастаём толькі на вялікія святы.

А што такое мова? З аднаго боку – гэта сродак зносін, з другога – прыкмета ідэнтычнасці і самабытнасці народнасці. Мова яднае нас у народ, які носіць прыгожае імя – беларусы. Для нашага народа родная мова – беларуская. Яна з'яўляецца каштоўным дыяментам сярод безлічы моў свету, якую лічаць адной з найпрыгажэйшых у свеце. Яна сучасная і развітая, на ёй лёгка выказаць свае думкі і пачуцці. І пры гэтым усім яна вельмі мілагучная...

У штодзённым жыцці большасць грамадзян гаворыць па-руску, таму што раслі ў рускамоўным асяроддзі і з маленства чулі не родную, а менавіта суседскую мову. Руская мова паўсюдна панавала і пануе сёння ў нашым грамадстве, беларуская знаходзілася і знаходзіцца дзесьці на ўзбочыне і не выкарыстоўваецца сваім жа народам.

Але пры такім становішчы беларускія слова паступова знікнуць, і новыя пакаленні застануцца без унікальной мовы – сакавітай, багатай, нез-

вычайна пяячай. Адгарніце любы твор беларускага пісьменніка і ўчитайцеся ў словы. Як прыгожа апісваецца прырода Беларусі, як тонка перадаюцца адценні чалавечых пачуццяў. Толькі беларуская мова здольна размежаваць “любовь к девушке” і “любовь к сарделькам” з дапамогай розных слоў: каханне і любоў.

І я, дарослы ўжо чалавек, доўга не магла наважыцца размаўляць на роднай мове ў грамадскіх месцах: у магазіне, у транспарце, на працы. Нешта ў сярэдзіне мяне самой увесь час стрымлівала. Можа, ад празмернай увагі людзей. Але ж я здолела перамагчы сябе. І ўсё часцей і часцей кажу на роднай мове. І якая ж рэакцыя людзей? У большасці сваёй усміхаюцца, некаторыя кажуць, што прыемна чуць беларускую мову. Праўда, некаторыя перапытваюць. Але гэта, я думаю, ад нечаканасці.

Таму звяртаюся да тых, хто хацеў бы размаўляць на роднай мове, але па нейкіх прычынах не робіць гэтага. Пасля таго, як вы пераадолееце ў сабе гэту няўпэўненасць, вы здзвівіся, якую асалоду ў выніку атрымаеце, як многа знойдзеце!

Працяг на старонцы 2.

В ЭТОМ ВЫПУСКЕ

«Не пакідайце ж мовы
беларускай...» 1-2

Развітанне з зімой 2

По следам Победы 3

Любовь спасёт мир 3

Брестская крепость, Мирский замок и «Хатынь»: какие белорусские музеи можно посетить онлайн 4

Цытаты
вядомых людзей 4

«НЕ ПАКІДАЙЦЕ Ж МОВЫ НАШАЙ БЕЛАРУСКАЙ...»

ПРАЦЯГ. ПАЧАТАК НА СТАРОНЦЫ 1

А тым, хто ніколі нават не задумваўся, на якой мове яму размаўляць, хачу прыгадаць слова Францішка Багушэвіча: «Шмат было такіх народаў, што страцілі найперш мову сваю, так як той чалавек перад скананнем, катораму мову займе, а потым і зусім замёрлі. Не пакідайце ж мовы нашай беларускай, каб не ўмёрлі!»

Кожны чалавек павінны памятаць, што валоданне беларускай мовай – гэта не «неабязважковы дадатак», гэта тое, што ў сукупнасці з нашай культурай і гісторыяй дае нам права звацца беларусамі.

Зберагчы беларускую мову і пашырыць асяродак яе ўжывання – гэта наш прымыкавацьак перад самім сабой і наступнымі пакаленнямі.

Т.П. Макарэвіч

Фотаакцыя «Мова—твая адметнасць»

ШЫРОКАЯ МАСЛЕНІЦА

РАЗВІТАННЕ З ЗІМОЙ

У апошнюю суботу лютага ў Калінкавічах па традыцыі адсвяткавалі Масленіцу. Гэта свята ў народным календары займае асобнае месца. Нашы продкі ўспрымалі яго як пачатак новага жыцця і ўшаноўвалі сонца, што аббуджае ўсё жывое. Масленіца – традыцыйнае свята нашага народа, неад'емная частка яго культуры.

Развітанне з зімой і прывітанне вясны перавандравалі з язычніцтва ў хрысціянства даўным-даўно, але атрыбутыку сваю свята да нашых дзён захавала. А з ёй і традыцыю: спаліць пудзіла, каб расстацца з халадамі і паскорыць прыход цёплых дзён. І бліны як пяклі нашы продкі ў старожытнасці, так і мы следам за імі звычай гэты з задавальненнем пайтараем. Калінкавічане гісторыю роднай Беларусі берагуць, а таму да народных свят ставяцца з душой.

Вось і 25 лютага вучні і настаўнікі нашай школы з задавальненнем пайдзельнічалі ў “Масленічнай ярмарцы”, падчас якой была наладжана вытаўка дэкаратыўна-прыкладной творчасці з удзелам скамарохаў і карабейнікаў. Жыхарам горада былі прапанаваны бліны з варэннем, з мёдам, а саме галоўнае – вясёлы настрой.

Дзякуючы гэтаму святу, вучні нашай школы падіншаму вучацца глядзець на народныя традыцыі і абразы. Прымячуць ўдзел у святах, мы ў які ўжо раз упэўніваемся, што наша краіна вельмі багатая на культурную спадчыну.

Аляксандра Колас

ПО СЛЕДАМ ПОБЕДЫ...

11 февраля 2023 года в г. Калинковичи прошел районный этап республиканской патриотической квест-игры «По следам Победы...», приуроченный Году мира и созидания.

В формате увлекательной и познавательной игры 11 команд Калинковичского района состязались в знаниях о событиях и фактах Великой Отечественной войны. В квест-игре приняла участие команда средней школы №2 г. Калинковичи "Наследие", в состав которой входили пионеры дружины имени Т.И. Брагонина под руководством капитана команды Веремеевой Вероники.

Перед командами стояла нелёгкая задача – за максимально короткое время пройти пять игровых станций: «Костровую», квиз «Знай наших!», «Солдатскую песню», «Великие полководцы» и «Послание», правильно и быстро выполнить все задания.

Получив маршрутные листы,

участники отправились на станции. На одном из этапов им необходимо было из спичек собрать как можно больше видов костров, назвать их, на другом – сопоставить фотографии полководцев времен Великой Отечественной войны с их биографиями. Ожидало школьников и музыкальное испытание – записать названия прослушанных песен военной тематики. Как орешки щёлкали ребята вопросы квиза, а на пункте «Послание» фотографировались,

выстроив команду в виде звезды, и размещали фото в социальных сетях.

По итогам квест-игры команда «Наследие» заняла II место.

Результатами игры учащиеся доказали, что настоящий гражданин знает историю своей страны, гордится её достижениями и старается прославлять её во имя мирного будущего.

София Пырко

ШЕСТОЙ ШКОЛЬНЫЙ ДЕНЬ

ЛЮБОВЬ СПАСЁТ МИР

25 февраля 2023 года в целях развития познавательного интереса к изучению языкам и расширения лингвистического кругозора был проведен поэтический конкурс «Любовь спасет мир». В конкурсе чтецов приняли участие учащиеся 5-9 классов. Ребята декламировали стихотворения белорусских и русских поэтов о природе и любви.

В этот день звучали стихи Я. Купалы, Я. Коласа, М. Богдановича, Е. Янишиц, М. Цветаевой, А. Пушкина, А. Блока и других известных авторов.

Каждое выступление было неповторимым и выразительным.

Конкурс позволил ребятам еще раз прикоснуться к миру поэзии и узнать, что стихотворения о любви и природе звучат одинаково прекрасно на двух языках.

Александра Колос

Участники конкурса чтецов

Тираж 30 экземпляров

ГУО «Средняя школа №2
г. Калинковичи»

Адрес школы: 247710,
г. Калинковичи
Гомельской области,
ул. Пионерская, 27 Б
Телефон: 2 - 38 - 84
Email: guo.sosh2@mail.gomel.by
<http://k-soch-2.schools.by>

Учредители:
Администрация
ГУО «Средняя школа №2
г. Калинковичи»,
Совет Школы

Мы вместе!

ЦЫТАТЫ ВЯДОМЫХ ЛЮДЗЕЙ

Я – беларус, моя родная мова – беларуская.

Васіль Быкаў

Ніякае багацце людзей не бывае даражэйшым за іх родную мову.

Якуб Колас

Хто забыў сваіх прадкаў – сябе губляе, хто забыў сваю мову – усё згубіў.

Уладзімір Каараткевіч

Хто не паважае родную мову, не паважае родны народ.

Іван Мележ

Яно добра, а нават і трэба знаць суседскую мову, але найперш трэба знаць сваю.

Францішак Багушэвіч

ОТ БРЕСТА ДО ГРОДНО – ОДИН КЛИК

БРЕСТСКАЯ КРЕПОСТЬ, МИРСКИЙ ЗАМОК И «ХАТЫНЬ»: КАКИЕ БЕЛОРУССКИЕ МУЗЕИ МОЖНО ПОСЕТИТЬ ОНЛАЙН

Третьяковка, Лувр, Британский музей – эти знаменитые историко-культурные объекты можно посетить не выходя из дома, с помощью интернета. А знаете ли вы, что виртуальные экскурсии существуют и у белорусских музеев? Предлагаем вам подборку самых интересных онлайн-экскурсий.

Наверняка каждому хоть раз доводилось бывать в **Брестской крепости-герое**. Но, если по какой-то причине посетить ее не удалось, сделать это можно онлайн. На сайте комплекса написано, что для виртуальной прогулки доступно несколько экспозиций: «Музей войны – территория мира», «Летопись Брестской крепости», «Оборона Восточного фронта» и «Музей обороны Брестской крепости».

Березовский историко-краеведческий музей предлагает посетителям ознакомиться с онлайн-экспозицией об истории картезианского монастыря, основанного в XVII веке. У гостей есть возможность не только увидеть шесть залов, но и прослушать аудиоэкскурсию от гида.

Мемориальный комплекс

«Хатынь» доступен для дистанционного посещения всегда.

Посетив сайт **Глубокского историко-этнографического музея**, можно найти ссылку на видеотур. Герой ролика в сером костюме, старомодных очках и со стареньkim чемоданом прогуливается по экспозиции, демонстрирует старинные монеты, одежду предков, тем временем закадровый голос рассказывает о развитии сельского хозяйства и промышленности. Затем происходит нечто странное: манекен, который держал в руках утюг, внезапно оживает и показывает, как правильно пользоваться прибором. Потом снова замирает, как ни в чем не бывало.

Ознакомиться с одним из древнейших городов Беларуси – **Туровом** – можно на виртуальной историко-археологической экспозиции **«Древний Туров»**, созданной местным краеведческим музеем. Перейдя по ссылке на сайте, можно попасть внутрь здания.

Погулять онлайн можно и по **Мирскому замку**.

Редколлегия